

ERZSÉBETVÁROSI HÍRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Az iparos és a társadalom.

A hangzatos nagy iparpártolási mozgalommal kapcsolatosan felvetették azon kérdést a magyar társadalom előtt, hogy miért vannak a kaszinók, klubok ajtai zárva az iparos osztály előtt?

Hazánkban ugyszólván merénylet számba megy a finoman ápolt és a durva munkától kérgessé vált kezeket egybe tenni. Pedig, ha egy kicsit betekintünk Anglia, Németország, avagy Bajorország e nagy iparállamok életébe, úgy teljes joggal felvetett ez a kérdés:

„Nemesít a munka, becsülést szerez a munka?”

Magyarország társadalma azonban nem ismeri a munkást és így nincs is érzéke annak nemességét összehasonlítani, avagy együtt említeni az öt, hét és kilenc koronások vérbeli nemességével. Kórusban tiltakoznak az iparos osztály tőlük a társadalom előtt az ő szeszélyeik ajtai előtt.

Visszautasítják, mert nincs meg az alapi műveltség, a sima társalgási modor az iparosban. És igazuk van.

Mert tény és valóság, hogy iparosaink legnagyobb része nemhogy nem kelhet versenyre, de egyáltalában nem is állhat sorompóba a külföld mellett, társadalmi műveltségben. Ezt tudjuk, elismerjük mi magunk is, a kik köztük élünk, érdekeiknek szerény munkásai vagyunk.

Ámde ezt a szegénységi bizonyítványt a művelt magyar elem aroganciájának és indolenciájának köszönheti az iparos osztály.

A magyar társadalom elitje, a kékvérű felső tizezer még mindig a régi kasztrendszerben mozog. Ebben nevelkedtek és ebben maradnak meg utódaik is. A magyar társadalmi életben az iparos egy médium. Csakhogy fordított spiritiszta rendszerben. A mennyiben akkor ébrednek, a mikor szükség van rá, máskor aludni hagyják.

Megismerik, sőt meg is szorongatják vajszinkeztüsen a kérges kezeket, ha jótékony adakozásról és plane, ha voksról van szó; de a társadalmi életben már tudomást sem vesznek róla.

Le kell rombolni végre azt a kínai falat, mely elszigeteli az iparos osztályt az ugynevezett „crème“-től. Hiszen oly rég hangoztatott frázis, hogy a munka nemesít! Nős hát ha nemesít, ez legyen az utlevele az iparosnak a társadalmi életbe.

Épen olyan gyémánszem ő, mint más fia e hazának, csak csiszolatlan.

Hozzák helyre a félszázados mulasztást a kékvérű és szellemi arisztokraták, nyissanak utat és tért az ipar képviselőinek a körükbe jutásra, fejlesszék szellemi és társadalmi műveltségüket, hogy ezek révén a legkissebbek is a képzettség, az értelmiség nivójára emelkedhessenek.

Ha ez megtörténik, ha a magyar társadalom öntudatára jön annak, hogy szabad hazában egyenlők vagyunk és teljesíti kötelességét, úgy azt hisszük, erős bástyafala lesz az országnak az iparos osztály, a melynek eddig a megvetésen kívül más sem jutott osztályrészül.

TÁRCA.

A véletlen.

A dolog a falusi verandán kezdődött. Az asztal mellett férfiak ültek, a levegőben szivarfüst szállt, de nem tudott gyűrűvé sűrűsödni, elvitte a hűvösödő szél. Az este még nem volt itt egészen, csak jött. Közeledett és rémitett árnyékkal, sötétséggel, rejtelmekkel. Lángok nem gyultak ki, villamos gömbök nem szálltak vele csatába. A fekete zöld fák, az épület homályosodó tömege, a nyugtalan városi emberek a verandán csendesen megadták magukat.

Nagyon szomorú az ilyen este. A nap frissen, fényzőn kezdődik. Az asztalon reggeli párolog, reménységgel eltelve újra kezdődik az élet.

— Szép itt — gondolja az ember — és vár és boldog, hogy ura az életnek. Most itt van, mert levegőt és napsugarat kíván, de elmenekül, mihelyt a hideg szél jön és itthagya a bus fákat és az árva falakat. Az este azonban meghozza a nyugtalanító szelet. Mi erőtellenül, fáradtan ülünk és az utolsó vonat már elment. Nem lehet menekülni.

A nyugtalanítás, a titokzatos láz egyre közelebb jön és az agyra nehezedik. Ilyenkor támadnak a nehéz félelmek és a kusza rémek.

— Az életünk — mondotta az egyik férfi — tulságosan sok véletlennel van borítva. Én

küzdök velük, borzasztóan küzdök, de hiába. Négy falat szeretnék, amely között a teret mindig beláthatom, ahol tudom, mi következik, hogy semmi meg ne lepjen meg ne rémítsen. De el kell mennem mindennap a bátorító falak közül és minden este szivdobogva, elfuló lélekzettel nyitok be: nem vár-e meglepetés; nincs-e baj?

— Milyen véletlen? Akármilyen kicsi. Egy üzenet, egy levél. A levelek is üldöznek. A dolgomat pontosan elvégzem, az ügyeim naponta egyformán bonyolódnak le, igyekszem minden eseményt megelőzni nem tartok függőben semmit. És mégis, levelek üldöznek. Kéthárom napig, ha nyugtom van, akkor felcsavarom a villanyt és az asztalon ott terpeszkedik egy otromba boríték. A keserűség önt el ilyenkor. Mit akarnak? Miért hajszolnak? Titokzatos, idegen, ismeretlen levél; soha semmi jót nem rejtett még magában. Ha legkevésbé ártalmas, hát szürke és semmitmondó és közönyös. Ezért az érdektelen üres semmiért kellett a vérnek az agyamba tudnia, ezért kellett halálosan hosszú percekig remegnem a véletlentől, a mely a nyomorult papirdarabok között meghuzódik.

A házigazda mosolygott és a várost okolta.

— Falun — mondotta — csak jó, természetesen véletlentől kell félni. A villámtól, ez néha leüt és a viz olykor áldozatokat követel. A város azonban megrontja az embert, kifinomítja

és olyan komplikálttá, olyan sok csavaruvá teszi, hogy két gépész kellene hozzá állandóan.

A veranda alatt élvezető országúton két apró szőke leányka szórta a homokot, sikoltozva a gyönyörűségtől. Az apa kiállt valamit rájuk, gyöngéd és értelmetlen intést és visszafordult a barátaihoz. Nem szólt, csak a mozdulataiból, a tekintetéből olvasták ki a barátai, hogy a családi életet, a tiszta és szintelen asszonyt, a gyereket, az együttes nyugalmat tartja minden lázongó agyvelő, bomló idegrendszer csálhatatlan orvoságának. Megértették és elnézően mosolyogtak.

Azután csend lett. Égő pontok, csendesen szivott szivarok világítottak. A távolból egyhangú berregés hallatszott, a melyre senki sem figyelt. A berregés erősödött, kattogása vált és feltűnt egy apró fénypont.

— Automobil — mondotta valaki — és néhányan arra fordultak. Közönyösen, gondolatok nélkül nézték a közelgő fénypontot.

Már az alakokat is ki lehetett venni. Egy férfi és egy fiatal nő ült a kormány mellett. Az egyenes, sima uton az asszony kezelte a kormányt. Egyenletes, gyors iramba jött a gép. Szótlanul nézték. Egyszerre a sarokból felugrott az atléta. Ez a váratlan mozdulat felverte a tunya agyvelőket és egyetlen pillanat, mint egy megindított villamos áram közölte mindenkivel, hogy baj van. Felugráltak. Az uton, a homokban ott játszott nevetve, boldogan a két kis gyermek.

Az igazságügyi palota.

Az építés csiga lépésben halad előre, alig vehető észre nemcsak naponkint, hanem hetenkint is a haladás. Igen, mert az előre jelzett 80 kőmives s pár száz alföldi napszamos helyett naponkint csak 5—6 kőmives, néhány alapot ásó kubikus és idegen kelyről hozott söpredék cigány napszamos dolgozik. Ennek oka az, hogy az építés ki van adva alvállalkozóknak, kiknek érdekükben áll mentől olcsóbb munkásokat alkalmazni. Itt igazán áll az a közmondás: „hogy olcsó husnak hig a leve.“ A kőmivesek és kubikusok gyakran változnak. Az előbinek okát nem tudjuk, de az utóbbinak oka az, hogy amikor szerződtek a kubikosakat, elfeledik nekik megmondani, hogy akác gyökerekkel benőtt és vizes talajban kell dolgozni, ezért eljönnek megnézni a munkát s nem is fognak hozzá vagy csak addig dolgoznak, a míg az utavallót megkeresik s akkor veszik a talicskát s mennek más munkát keresni. A cigány napszamosok már sztárjoktá, fele részük el is ment s most kezdenek idevaló napszamosokat alkalmazni. Ezt tehették volna hamarabb is. Kaptak volna a városon és a vidéken napszamosot, ha megígérik nekik azt a napszamosot, amit most a sztárjokló cigányoknak adnak. Ily munkaerővel nem lesz kész a palota a jelzett időre.

Tehát ez az oka, hogy az építés oly lassan halad, ez az oka annak, hogy a Raphael utca nem a fülnek jól eső alföldi magyar munkások zamatos tájszólású beszédétől s dalától zajos, hanem a söpredék cigány napszamosok káronkodása és szemérmét sértő ordítózásától.

A cigány karaván némely tagja annyira merész, hogy az építést néző városi polgárokat sértegeti s meri tenni, mert a gazdájuk, Szabó nevű alvállalkozó oktatja erre őket. Így megtörténhetik, hogy valamelyik polgárt a rakoncátlan cigányok agyba főbe verik azon tudatban, hogy gazdájuk felel értük.

A jó hírnévnek örvendő cégnek érdekében áll, figyelmeztesse alvállalkozóját, hogy ne ismétlődjen a jelzett eset, mert nálunk nem görömbáskodás, hanem egymás iránti tisztelet és békeesség a jelszó.

A gép villámgyorsan jött és még mindig nem történt semmi. Az apa rá kiállt a gyerekekre. Meg se mozdultak. Azután a gépre ordított:

— Fékezni, megállni!

Már át is vetette magát a korláton, de az a mérhetetlenül rövid idő, amíg a rémült, tétova kiáltozás miatt késett, az elég volt. Előtte elszáguldott a gép és a homokban ott maradt két irtóztatós, véres kicsiny tetem.

Zavaros kiáltások hallatszottak. Az apa térdre bukott a borzalmas pillanatban. Iszonyu üvöltés szakadt ki a torkán és az üvöltéssel együtt két velőig ható csattanás. A revolver csattant, amelyet ugrás közben, szinte öntudatlanul rántott elő zsebéből.

Az asszonynak, aki a gépet irányította, még a kormányon volt a keze. A test azonban lehanyatlott oldalra és vérsugár tört ki belőle. Végigöntözte az utat, a gép pedig rohant előre félelmesen.

A két kis holttest körül megzavarodott, félőrült, tehetetlen emberek keringtek. Cselédek jöttek, sirás és asszonyi sikoltozás töltötte be a levegőt. Panaszos állati üvöltözés felelt rá. A vidéket azonban betakarta az este, mintha nem történt volna semmi, mintha békésen, csendbe össze-összeborzongva pihennének szárnyai alatt az élők most is, mint előbb, amikor véletlenül egy-két veszendő lélekkel többen voltak.

Lengyel Géza.

Kivánatos, hogy időnkint egy rendőr végig járja az építés környékét, hadd lássa a rakoncátlan cigány karaván és a gazdájuk, hogy rendőri szem is figyel rájuk.

Méregdrága!

Naponta hallhatjuk a felkiáltást. Minden percben felhangzik a kétségbeesett ajkáról. S nem mondhatjuk reá, hogy asszonyi kicsinyeskedés fakasztja e panaszhangokat, hanem az élet, az ő szigorú kegyetlenségével erőszakkal kicsikarja a keblekből e jajkiáltást. Tényleg méregdrága minden. Szinte szerénytelenül kérés ma már, ha a mindenkori immádságban mindennapi kenyeret kérünk az Egek Urától, akkor, amikor a kenyér kilógramja 50 fillér. Hus, főzelék, liszt hihetetlen magas árakon kapható csupán s rövidesen odáig jutunk, hogy kenyér is valami finom csemegévé lép elő, mely csak ünnepnapokon s csupán uriházak asztalára kerülhet.

Méregdrága! Szinte fogalomná nőtte ki magát az utóbbi időkben. Méregdrága minden s szinte csuda, hogy az a sok ember, mely még mindig nem szokott le arról, a rossz kedvtelésről, hogy naponként élmezsi magát, honnan veszi azt a tőkét, melyből létfenntartására feltétlenül szükséges élelmi szereket beszerezni magának.

S ezek az elsőrendű szükségletek. Mert enni utóvégre, akármilyen felesleges, de mégis szükséges dolog. A koplalást nem lehet megszokni. Erre az igazságra az egyszerű cigány is reájött, amikor nyolc nap után, ameddig lovát éhezettette, a szegény pára kímült s ő felsőhajtott:

— Istenem, Istenem, hogy éppen most kellett megdeglennie, amikor már olyan sépen megszokta a koplalást!

Bizony, bizony mi is így járnánk, ha a koplalást meg akarnók szokni. Akkor mulnánk ki ez árnyékvilágból, amikor már a legszebben megtanulnók a koplalást.

De utóvégre ez a téma sokkal komolyabb, semmint, hogy alkalmat adna a tréfálkozásra s bizony jómagunk sem vagyunk úgy hangolva, hogy tréfálkozzunk ezzel a szomorú, minyájunk husába vágó eszmével. Nagyon is érezzük valamennyien a drágaság átkos következményeit.

Mindenütt s mindenhol a munkabérek emelkedéséről hallhatunk s mindez csupán arra jó, hogy a gyárosok gyártmányaiknak árát felferjék s hogy még evvel is megnehezítsék a létért való küzdelem amúgy is nehéz harcát.

Ha a munkabérek felemeléséről szóló hír nem is nélkülözi a valóság valamelyes ismérveit, semmiesetre sem vonatkozhatik ez a hivatalnoki kar, avagy a középosztály u. n. lateiner osztályára. Ezek jövedelme nem emelkedett arányban azzal a szörnyű áremelkedéssel, mely minden téren megélhetésünket e korszakban jellemzi. Sőt, ha lehet redukcióról beszélni, úgy inkább kisebbek lettek a keresettek, noha a társadalmi igények folyton folyvást emelkedtek.

S így míg a kereset csökkent, az elsőrendű szükségleti cikkek árai növekedtek. Mert ne gondoljuk ám, hogy tisztán az élelmi szerekek méregdrágák! Oh nem! A ruházat minden egyes kelléke kétszeres árba szökkent fel. S meztelenül még sem járhatunk. Ebbe még talán a hatóság is bele szólana. Sőt ellenkezőleg társadalmi állásunkat messze tulszárnyaló mértékben kell ruházkodnunk, hogy hivatali méltóságunkon csorba ne essék.

A ruhák, a cipők, a fehérneműk árai stb. stb. mind mind legalább is kétszer annyiba kerülnek ma, mint ennél előtte csupán huszonöt évvel is s vajjon a fizetések kétszeresére emelkedtek-e a huszonöt évi fizetésekénél? Nem mondhatnók, még 25%-al sem nagyobbodtak. Ám az igények 50%-al növekedtek úgy társadalmi, mint minden egyéb más téren is.

Mit csinálunk tehet?! Ne együnk, ne igyunk, (mert ma még a vizet is meg kell fizetni,) ne ruházkodjunk, fehérneműt ne hordjunk egyéb élvezetekről nem is beszélünk, mert azol nem elsőrendű szükségleti dolgok.

Vagy pedig, miután ma napság a kiembereknek hitelük amúgy sincsen, egyszerűen be kell szüntetnünk a társadalmi konvenciók szerinti élet s éljünk úgy, mint a művelt pápuák kiknek legfőbb toalettcikket az a kötényke képez mellyel a maguk egyéb meztelenységét eltakarják.

Sokáig ez így nem maradhat! Rövid időn belül valaminek történnie kell, mert különben a társadalmi forradalom elkerülhetetlen.

HIREK.

Esküvő. E hó 29-én tartotta esküvőjét Köncey Lajos m. kir. honvéd főhadnagy, Kovácsy Albert leányával Ilonkával. Zavarhatlan boldogságot kívánunk az új párnak.

Öngyilkosság. Berzencei János ügyvéd úrnok f. hó 3-án délelőtt főbe lölte magát s pár órai szenvedés után meghalt. A jó családból származott, jeles tehetségű fiatal embert könnyelműség kergette a halálba.

Apponyi és a magyar hitoktatás. Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a hitoktatás a középiskola felsőbb osztályokban magyar nyelven történjen és, hogy az imádságok egy részét is magyarul tanítsák. A nagyszombati görögkeleti román metropolita tiltakozott a rendelet ellen. Apponyi leiratot intézett a nagyszombati metropolitához. Kijelenti, hogy rendeletéhez ragaszkodik és elvárja az érsektől, hogy e rendelet betartásáról gondoskodni fog.

Az első mérleg és mérőeszköz ismertető és javító tanfolyam Kolozsvárt. A kolozsvári iparkamara előterjesztésére a kereskedelmi miniszter a kolozsvári áll. ipari szakiskolában államköltségen mértékjavító tanfolyamot rendeztetett, mely folyó hó 2-án nyílt meg és f. hó 15-én lett 12 lakatos és mechanikus részvételével bezárva. E tanfolyamon Helmreich Lipót ittenilakatos mester is részt vett. Ez első tanfolyam kísérletképpen lett rendezve de a megtartott vizsga tanítása szerint teljes sikerrel végződött. Az ut meg van törve, szükségessége kétségtelen s most bizonyára követni fogja mielőbb egy újabb tanfolyam.

A hadsereg új egyenruhája. A hadsereg új egyenruhát kapott. Valami se szürke se kék színűt. Érdekes, hogy ezt a színt — csukaszínűnek nevezték el. Valószínűleg azért, mert a világ egyetlen csukájának sincs ilyen színe. Az új színű ruha behozatalánál harcászati szempontok vezették a hadvezetőséget, t. i. az új szín háboruban kevésbé jó célpontot szolgáltat az elenségnek. De az új ruha egyébként is szebb, elegánsabb az eddiginél. A csukaszínű pedig, melyet most már több joggal keresztelhetnénk tisztszínűnek, bizonyára behozzák az amazok hadseregében is a hol a legfőbb hadur a — divat Mindezideig a tiszteknek csak szabad voit viselni az újdivatu csukaszürke egyenruhát, ezentul azonban már muszáj lesz. A közös hadügyminiszter ugyanis az egyenruha bevezetésére a következő rendeletet adta ki. a) Valamennyi tényleges és nem tényleges tiszt, a kik olyan csapattesthez tartoznak, a melyeket a csukaszürke egyenruhával már ellátták, valamint a körendelet kibocsátása után ujonnan kinevezett tartalékos tiszték kötelesek az új tábori öltözéket azonnal beszerezni: b) Azok a tényleges és tartalékos tiszték, a kik olyan csapattestekhez tartoznak, a melyeket a csukaszürke egyenruhával még nem látták el, arra az időre kötelesek az új tábori öltözéket beszerezni, a mikorra csapataik a csukaszürke

egyenruhát az egyenruha raktárakból megkapják: c) Valamennyi többi tényleges és nem tényleges tiszt köteles a gyakorlatokra való kivonulásnál csakszürke ruhában megjelenni; d) Azok a zászlósok, hadapródok, rangsorba be nem osztott díjasok, szolgálatukat önként tovább tovább folytató altisztek, továbbá azok az egyéves önkéntesek, a kik a csukaszürke egyenruhával ellátott csapatokhoz tartoznak vagy a mely csapatoknál az új egyenruhát e rendelet hozza be, kötelesek az új tábori ruhákat azonnal beszerezni. Ebből a célból a zászlósok, hadapródok, továbbá a szolgálatokat önként tovább folytató altisztek tábori öltözékeiket a részükre megszabott félfinom szövettől készíttethetik; e) Az újonnan bevezetett köpenyeket szolgálaton kívül a tisztak valamennyi egyenruhadarabhoz, tehát a diszöltözékhez is, a csukaszürke kabátkát — természetesen olyan alkalmankor, a mikor annak felöltése megengedett — a kékszürke nadrághoz és lovaglónadrákhöz is viselhetik.

Vidéki hírlapírók mozgalma. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének igazgatóságához több indítványt intézett Fenyves Ferenc, a Bácsmezei Napló felelős szerkesztője, amelyeket, ha egyesült erővel akarják, könnyen megvalósíthatók. Vidéki hírlapírók előtt sem újság az, hogy hírszerzői munkájuk elé a hatóságok akadályokat gördítenének. Megesett már az is, hogy olyan ülésekről, amelyeknek nyilvánosságát a törvény biztosítja, a hírlapírók kizárták. De alig van újságíró, aki ne tapasztalta volna, hogy olykor tisztán kicsinyességből eltitkolnak előtte oly híreket, amelyeknek közlését a közérdek kívánja, — alig van, aki ne boszankodott volna azon, hogy tisztán hatalmi gögből megtagadnak tőle felvilágosításokat, hogy idejét s munkáját elrabolják, hogy fontos híreket neki mondjanak el legutoljára. Ennek oka, hogy vidéken az igazságügyi, közigazgatási, rendőri, csendőri hatóságok azon a téves nézetben vannak, hogy szivességet gyakorolnak, amikor az újságíróval szóba állnak. A magyar újságírók védelméről még eddig egyetlen miniszter sem gondoskodott. Sokszor vádolják meg, hogy nem ad pontos és megbízható értesítéseket, de az alig jut eszébe valakinek is, hogy legtöbbször harcot kell vívni az illetékes hatóságokkal, hogy értesülést kapjon. Sokszor egy nagy vidéki város újságainak érdekessége attól függ, hogy egy fiatal közigazgatási gyakornoknak, vagy normális iskolai készütséggel bíró rendőrbirtos urnak, minő érdeke van az újságírás iránt. Ezek az urak legtöbbször előzetes cenzurát gyakorolnak, amennyiben ők válogatják meg, hogy mi kerüljön az újságba s mi nem. Ezek előrebocsátásával kéri Fenyves az igazgatóságot, hogy igyekezzék odahatni, hogy a belügyminiszter ur körrendeletét bocsásson ki a törvényhatóságokhoz, amelyben kijelenti, hogy olyan határozatokat, amelyekkel a hírlapírókat akár közgyűlésekből, akár más nyilvános ülésekről kiutasítanak, — nem hagy jóvá; rendelje el, hogy a közigazgatási, rendőri és csendőri hatóságok minden ügyről felvilágosítást adjanak, — kivéve természetesen olyan ügyekről, amelyek elmondása hivatalos titok megsértése volna, vagy a nyomozás érdekeibe ütköznék. Azt hisszük, a vidéki hírlapírás fellendülése szempontjából fontos óhajtásuk ezek, melyek elől a belügyminiszter nem térhet ki.

A kipusztított erdők. Amerika máz odajutott, hogy 16 évig sem lesz elég a keményfa készlete. Az új ültetésekből, erdősegekből pedig csak 80—100 év múlva lehet vágni. Ennélfogva egész bizonyosra veszik, hogy nagy fakereskedelmi válság előtt áll Amerika, amelynek hatása bizonyára ki fog terjedni Európára is. Magyarország volt ezelőtt 20—25

évvel Erópa legnagyobb fakviteli országa. Rengeteg erdősegeinket azóta irtották ki. Az erdőirtásnál pedig valóságos rablógazdaságot üzött a fakereskedelem. A fakereskedő kartellek és trösztök milliomosok lettek, az erdőtulajdonosok pedig potom árértadták erdeiket. Most ott áll a százezer holdra rugó letarolt erdősege. Ugyan vannak megfelelő új erdőültetések és fásítások, de ezekből kitermelhető erdősege hosszú évtizedek múlva lehet. Milyen szerencsések és gazdagok lennének most, ha a fapusztításnál némi mérsékletet tartottunk volna. De mentsük meg még, ami megmenthető. Ezen Amerika válságára való tekintettel Darányi Ignác földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy állami erdők tölgyállománya konzerváltassék s e ténen a magánerdőbirtokosoknak példa nyujtassék. Intézkedett az iránt is, hogy az erdőgazdaságok belterjességek fokozása érdekében szükséges beruházásokhoz az előmunkálatok még ez év folyamán eszközöltessenek. Elrendelte végül, hogy sürgősen foganatosíttassanak egy dendrológia egyesület szervezésének előmunkálatai, amely egyesület a külföldi és főleg amerikai fafajok tenyésztését karolná fel, hogy Magyarország idővel olyan fanemekkel is megjelenhessék a piacon, amilyeneket eddig csak Amerika szállított.

Felvétel a székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipariskolába. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja a szülők figyelmét a székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskolára. A szakiskola 4 évfolyamból áll, melynek sikeres elvégzése munkakönyv váltására és 2 évi segédi működés után a tanult mesterség önálló üzésére jogosít. Fölvételnek 12 évet betöltött egészséges tanulók, akik 2 középiskolai vagy VI. elemi osztály előképzettséget mutathatnak föl. Beíratási és iskolai díjat nem fizetnek, sőt a szorgalmas növendékek egész, fél állami ösztöndíjban részesülnek. Az intézet internátussal (benlakás és étkezés) van egybekötve, melyben a nem ösztöndíjas tanulók havi 20 koronát fizetnek. Felvételi és ösztöndíj iránti kérések az intézet igazgatóságához f. évi augusztus hó 10-ig nyujtandók be, ahol bővebb felvilágosítás is szerezhető.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
 Vese és Hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hügykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. Orvosilag ajánlva. Főraktár: MÜHLSTEFFEN GUSZTÁV fűszerkereskedő cégnél Erzsébetváros.
 1—12

KÖZGAZDASÁG.

Telekkönyvi bekebelezés könyvkivonat alapján.

A budapesti kir. tábla, mint utolsó foku hatóság, egy most hozott elvjelentőségű határozatában érdekesen magyaráza a keresk. törvény 259. §-át. E . . . cég telekkönyvi bekebelezést kért P . . . vállalkozó ellen, szabályszerű könyvkivonattal igazolván követelését és lejárt voltát. Az elsőfoku bíróság, mint telekkönyvi hatóság elutasította a 3960 koronás bekebelezési kérvényt, mert — ugymond — könyvkivonat alapján csakis kereskeelmi ügyletből származó követelésekre rendelhető el a telekkönyvi bejegyzés, a 3690 korona követelés azonban nem ilyen jogügyletből, hanem ipari munka teljesítéséből származik. Felfolyamodás folytán a tábla megváltoztatta ezt és kimondta, hogy minden olyan, habár ingók feldolgozásával foglalkozó

vállalkozás, mely 3000 koronán felüli ügyletet csinál: meghaladja a kisipar körét és ez már kereskedelmi jogügyletnek veendő.

REGÉNY.

Komédiáskisasszonyok.

(Minden jog fentartva.)

(Folytatás.)

Körülfogta az óriásasszony derekát, fel-emelte azt a levegőbe, körül forgatta tizszer huszszor, úgy, hogy mikor visszahelyezte a lábaira, csak támolmogva tudta az megismételni a kérdését.

Mit szándékozik tenni?

Az már egyedül az én dolgom hugomaszszony! hangzott a felelet s a következő pillanatban Mary már egyedül volt a fülkében.

Felkapott az asztalról egy üvegtányért s úgy vágta a padlóhoz, hogy ezer darabra tört. És a szédüléstől s kábulástól alig tudta kimondani, hogy:

Bolondok vagytok, a hányan vagytok!

XXX.

Jenő visszatért az ebédlőbe, hol élénk társalgás folyt. Épen Marci bácsi beszélt.

El nem engedem a világ minden kincséért sem. Okvetlen el kell jöjjenek. Hogy venné az ki magát, hogy én nap-nap után élösködjem itt, aztán, ha egy kis revansra kerül a sor, önök megtagadják az eljövételt. A tanya az Olt völgyében fekszik, alig negyedórára egy szép várostól, meg van rakva mézzel, turóval, vajjal, gyümölcs-csel, a mi hamisítatlan egytől-egyig. A ki az erdőt szereti megtalálja, a ki virágot akar, szakithat a rétről eleget, a ki fürdeni kíván, nyakába veheti az Oltot. Aztán alig egy madárugrásnyira van ide. Nó, dictum factum!?

A tanyához akar elvinni Marci bácsi, kérdé Jenő.

Hegyen völgyön keresztül öcsém!

Erre már én is rászavazok. A mint tudom, az a tanya egész mintagazdaság kicsiben, hajlék is akad rajta, ennivaló is, egyezenek bele hölgyeim, nem árt hébe-hóba egy kis idyll.

Ej de eltaláltad a nevét öcsém. Biz' Isten mikor belep az ember egy olyan kis paradicsomba s letelepszik az illatos füre s elábrándozik a míg az étvágya megjön, hogy aztán az Isten szabad ege alatt főze meg a gulyást s süsse meg a rablópecsenyét, még a szive is sirhat örömeiben. De hát ösztökéld már te is öke, Mariskám, galambom.

Nincs már szükség rá, mondá kacagva Lona, elmegyünk minden bizonnyal, ki tudna ellentállani ennyi földi gyönyörűségnek.

Pacsit rá! Marci bácsi körben járta az asztalt s végigszorongatta mindenkinek a kezét.

Áztán elterveltek késő éjfélig, megvitaták a legaprobabb részleteket is s mikor egészen készen volt a terv, boldogan oszoltak szétt lessz idyll!

Másnap a Brington-lak konyhájából éktelen csörömpölés hallatszott ki. Az óriásasszony haragos volt, de hogyisne! Egy egész éjjeli fejtörés után megtalálja az Ariadne fonalat, melynek végére a kisasszonya boldogsága van kötve s most kisiklik a keze közül a doctor s elmegy az egész pereputtyal Isten tudja hova s ki tudja mennyi időre. Most már harisnyát köthet az urának az Ariadne fonalából.

De sok csészének a füle siratta meg az a kirándulást!

A Mary haragjának csak ketten voltak tanui, Jeán és Cocó. Bringtonék, kiknek nem volt arról tudomásuk, nyugodtan készültek az elutazásra s egyikük sem gondolt arra, hogy e kirándulással valakinek a terveit összekuszálja.

Egy napon aztán előálltak a kocsik s kiröpitették az egész társaságot az indóházhoz.

XXXI.

A Marci bácsi tanyája úgy volt odaplántálva az Olt völgyébe, mint egy cukorsütemény egy gyümölcsös tál közepén. Egy foltocska a hatalmas völgyben, mely a természet buja vetése közül messzi kitűnt, mintha dicsekedni akart volna avval, hogy rajta a természet karöltve munkál az emberi kezekkel.

Takáros kis házacska állott a tanya közepén, nagy zöld zsalukkal, igazi szerelmes párnak való fészek.

Legény korában mindig azt tervezte Marci bácsi, hogy ha megnősül ide vonul vissza a feleségével, a hol nem zavarja semmi a szerelmet, hanem növeli minden, a kábitóillat, a fülemiledalok.

Mire megnősült, megváltoztak az elvei, hozzászokott egyes konyhákhoz és ezek édesebbek lettek előtte a világ összes dalos madaránál.

A vendégsereg megérkezett. A zöld zsaluk feltárultak s a csendes szobákat hangos jókedv töltötte be.

A mindenes felesége pompás gazdasszony volt, ezen a réven jutott az ura ehhez az álláshoz, most ki ki kellett tennie magáért, a társaság éhes volt.

És ropogott a galy és pattogott a tűz s rövid órácska alatt már az asztalon párolgott a gulyás.

Az izletes ebéd után a nők magukra hagyták a férfiakat s kikalandoztak a szabadba.

Jenő megvárta, míg eltűnnek a fák között, aztán utánuk lopózkodott, hátha meglehetne őket valahogy tréfálni.

Azok pedig gyanutlanul röpködtek egyik helyről a másikra, mezei liliomtól kőköröcsinhez, dongó-virágtól vad-szegfűhöz.

(Folytatása következik.)

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok ferdénntettek és
amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8., félélem.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosvizsgálat igénybevétele vásárlására nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők

már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

29—53

Vizemann János
szobafestő, mázoló és cimfesőt
v. 20 = **Rafael-utca 223** =
Uj berendezett műhely.
Dörzsölt festékek és fénymázok eladás.

OBERTH KÁROLY, férfiszabó

Erzsébet-utca 41. szám.

Készít a legkitűnőbb szabásu

férfiöltönyöket

és tart dus raktárt finom bel- és
külföldi szövetekben.

== Pontos és szolid kiszolgálás. ==

A T. H. Stern-féle

== jó minőség- és olcsóságukról ismert ==

nyakkendő különlegességek

egyedüli helyi raktára. 60 7—52

IZLÉS! JO KIVITEL! MELTÁNYOS ÁRAK!

DIVATOS ÉKSZEREK

FÜLBEVALÓK, KARKÖTŐK, NYAK-
ÉKEK, GYÜRÜK, MELLTUK-ORÁK,
LANCZOK, ZSUSZUK, ÉVESZKÖZÖK,
EZÜST-DISZTÁRGYAK, LEGNA-
GYOBB VÁLASZTEKÁ ÉS
BESZERZESI-FORRÁSA.

ZIRNER TESTVÉREK
UTÓDA LISZT HUGO
BUDAPEST, IV. VACZI-UTCA 3.
SZEMBEN A KRISTÓFFERREL! PONTOS CÍMRE UGYELJÜNK!
ALAPÍTOTT 1854-ben.
KELLŐ BIZTOSÍTÉK MELLETT VIDEKRE IS SZÍVESEN
KÜLDÖK VÁLASZTEKOT.

≡ Legolcsóbb butor bevásárlási forrás. ≡

Székely és Réti butorgyára

MAROSVÁSÁRHELY, FOTÉR 47.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványossága, egy nagyobb **asztalos műhellyel** bővítettük ki és elvállalunk háló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba, szálloda és fürdő berendezések elkészítését a legjutányosabb árak mellett. — Óriási választék **vas- és rézbutorokban, szőnyeg-, függöny-, ágy- és asztalterítőkben, gyermekkocsik és gyermekszékekben.**

Saját elsőrangú kárpitos műhelyünkben elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angolbőr munkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét.

Angol bőrgarnitúrák 360 koronától kezdve.

Elvállaljuk mennyasszonyi kelengyék szállítását és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményeinket. Meghívásra minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen oda utazunk a rendelmény felvétele végett.

Kérjük a nagyérdemű közönség szives támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

31 19—30

Székely és Réti butorgyárosok.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENTGYÁR

BRASSÓBAN.

Erzsébetvároson kapható DRASER PÁL urnál.